

Мельник Н. И. Интерактивные методы формирования языковой компетенции студентов дошкольных факультетов с дополнительной специальностью „английский язык” в контексте инновационных тенденций в системе образования

В статье актуализировано проблему формирования языковой компетенции студентов дошкольных факультетов, качественной подготовки воспитателей с правом преподавания английского языка. Проанализировано особенности современных подходов к изучению иностранного языка студентами, которые будут иметь квалификацию, что дает право на преподавание английского языка в дошкольных учреждениях и (или) начальной школе, выделено наиболее целесообразные методы.

Ключевые слова: языковая компетенция, профессиональная подготовка специалистов дошкольного образования с дополнительной специальностью.

Melnyk N. I. Interactive methods in the process of language competency formation of preschool departments' students with additional specialty „English language” in the context of educational system's innovative tendencies

The problem of language competency formation of preschool departments' students with additional specialty is investigated in the issue. The problem of qualitative preparation of these students is actualized. The most effective methods are distinguished by the author and modern approaches to the process of language studying are analysed.

Key words: language competency, professional preschool departments' students preparation with additional specialty.

Стаття надійшла до редакції 17.09.2012 р.

Прийнято до друку 26.10.2012 р.

УДК 388:004.7

С. М. Несторенко

**ІНТЕГРАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ
В АГРАРНІЙ ОСВІТІ**

Інформатизація освіти в Україні – один з найважливіших механізмів, що зачіпає основні напрямки модернізації освітньої системи. Сучасні інформаційні технології відкривають нові перспективи для підвищення ефективності освітнього процесу. Змінюється сама парадигма освіти. Велика роль надається методам активного пізнання, самоосвіті, дистанційним освітнім програмам. Масове виробництво комп'ютерів,

програмного забезпечення, а також постійне вдосконалення засобів інформаційних комунікацій відкривають широкі можливості інформатизації навчального процесу у вищих навчальних закладах. Готовність до інноваційної педагогічної діяльності – особливий особистісний стан, який передбачає наявність у педагогів мотиваційно-ціннісного ставлення до професійної діяльності, володіння ефективними способами й засобами досягнення педагогічних цілей, здатності до творчості та рефлексії [3; 4; 6].

Україна, маючи декілька центрів дистанційного навчання, уже зробила перші істотні кроки в розповсюдженні дистанційної освіти, яка була визначена як окрема форма освіти в Законі України „Про вищу освіту”, розроблена й затверджена „Концепція розвитку дистанційного навчання в Україні”, Кабінетом Міністрів України була надана програма розвитку цієї нової форми навчання. Але потрібно провести ще значну роботу з акредитації дистанційних програм і державного визнання дипломів, отриманих за такою формою навчання. Інновації у сфері ІКТ ставлять нові непрості завдання. Вони зачіпають педагогіку, методику, адміністративне управління й фінансування, забезпечення якості навчання, права інтелектуальної власності і інші аспекти [4; 5].

Дистанційні технології навчання можна розглядати як природний етап еволюції традиційної системи освіти від дошки з крейдою до електронної дошки й комп’ютерних навчальних систем, від книжкової бібліотеки до електронної, від звичайної аудиторії до віртуальної аудиторії. Засноване на сучасних інформаційних і комунікаційних технологіях навчання сприяє підвищенню кваліфікації, рівня освіченості студента та освідомлення процесу навчання [1; 2].

Дистанційне навчання (Distance education) – це вид освітніх послуг, що набирає популярності по всьому світу. Таке навчання належить до вищої освіти, є однією з його форм і способом організації навчання. Варто відзначити, що дистанційна освіта існує вже впродовж п’ятдесяти років і має радянське коріння. З часом технології навчання вдосконалилися завдяки передачі інформації й формуванню нових мереж інформації. Принципово новим у цій системі є інфокомукаційні технології в навчальному процесі, так звані нові інформаційні технології, інтерактивність, яка передбачає не лише діалог студента та комп’ютера, але й студента, й викладача в режимі реального часу. Так, на сьогоднішній день форма дистанційної освіти існує практично в усіх університетах світу [1; 2; 6].

Інформаційні та комунікаційні технології (зокрема Інтернет) складають основу дистанційного навчання, метою якого є надання можливості навчатися безпосередньо за місцем проживання. Дистанційне навчання передбачає таку педагогічну систему, у якій процес дистанційного навчання реалізується з підтвердженням освітнього цензу. Головною перевагою дистанційного навчання є індивідуальність самого навчання, яку визначає той, що навчається. Саме він вибирає не тільки ритм, темп і час навчання, але й розстановку вивчення предметів. Студент

сам вирішує, коли звертатися до викладача за консультацією. А метою навчання стає придбання професійних навичок, нових знань, ступеня кваліфікації, спеціальності. Дистанційна освіта розвивається дуже швидко й для України є перспективною формою вищої освіти.

Існує декілька видів дистанційного навчання. Найбільш розповсюджений вид дистанційного навчання – кейс-технології. У цьому випадку кожного студента забезпечують навчально-практичними посібниками з усіх дисциплін, що вивчаються. У „портфель” входять навчальні комп’ютерні диски, аудіо- та відеокасети, звичайні книги, а також тести з кожного розділу предмета, що вивчається [1; 2].

Ще більш прогресивним способом дистанційного навчання є сітьові технології. Кожного студента „закріплюють” за викладачем, він допомагає скласти індивідуальний план занять за вибраною спеціальністю (предмети можна вивчати в будь-якій послідовності та в будь-які строки та контролює його виконання. Зв’язок із викладачем зазвичай підтримують через електронну пошту. Більшість екзаменів та заліків здаються за допомогою електронної пошти або он-лайн, тобто через Інтернет. Виняток – державний екзамен та захист дипломної роботи: як правило, вони складаються очно в присутності спостерігачів-професіоналів. Для засвоєння навчальної програми в такому випадку комп’ютер – головний інструмент. Інтернет стає ключем до електронних бібліотек, інтерактивних підручників, тестових завдань, а також основним засобом спілкування з викладачем. Студент повинен брати участь у сітьових конференціях, семінарах, що працюють у режимі форуму, дискусій з викладачем та співкурсниками. Мінус такої технології – повна залежність від технічного забезпечення. Працюючи за такою схемою, треба пам’ятати про високу організованість та самоконтроль. Характерна особливість дистанційного навчання – викладачі не бачать своїх учнів, а оцінюють тільки їх роботи. Оцінка виходить більш об’єктивна, виключається фактор особистого враження. Але це за умови, що всі завдання виконувалися самостійно [2; 6].

Система дистанційного навчання дозволяє набути необхідних навичок та знань за допомогою персонального комп’ютера та виходу в Інтернет. Місце розташування персонального комп’ютера не має значення, тому можна навчатися дома, на роботі, в on-line класі одного із центрів дистанційного навчання, а також у будь-якому місці, де є комп’ютер з підключенням до Інтернет. Це важлива перевага порівняно з традиційними формами навчання. Дистанційне навчання – це лабільна система, яка дозволяє всім учасникам навчального процесу (студентам, викладачам, адміністраторам навчального закладу) вибирати зручний час для занять. Це другий важливий аргумент на користь дистанційного навчання. Крім того, за допомогою систем дистанційного навчання можна навчати будь-кого. Немає ніяких вікових, територіальних, освітніх, професійних обмежень [5].

Дистанційне навчання добре впроваджується в традиційну систему навчання, стає його складовою частиною, тобто навчання може бути і повністю дистанційним, і частково. Наприклад, лекції та контрольні

роботи проводять у дистанційній формі, а лабораторні роботи – в очній. Або заняття в однієї частини викладачів очні, а в інших – дистанційні та інші варіанти. Саме за такою схемою частково працюють викладачі Луганського національного університету. Особливо доречною вона є при викладанні дисциплін у філіалах університету, розташованих територіально в різних областях країни. Дистанційне навчання забезпечує в такому разі безперервність навчання та повністю відповідає стандарту освітніх вимог [5].

Ефективність дистанційного навчання залежить від того, наскільки узгоджені вимоги освітнього стандарту та можливостей студента. При цьому враховуються всі територіальні обмеження та обмеження часу, з якими стикаються викладач та студент.

Більшої ефективності можна досягнути, якщо використовувати декілька засобів спілкування одночасно, це дозволить студенту не тільки засвоїти навчальний матеріал, але й ознайомитися в процесі навчання з новітніми досягненнями та розробками у відповідних галузях знань. Ефективність дистанційного навчання заснована на тому, що ті, кого навчають, самі відчувають необхідність подальшого навчання, а не піддаються тиску з боку. Вони мають можливість роботи з навчальними матеріалами в такому режимі й обсязі, який підходить безпосередньо їм. Ефект у значній мірі залежить від того, наскільки регулярно займається той, хто навчається. Послідовне виконання контрольних-діагностичних завдань і випускної роботи, а також підтримка у всіх питаннях з боку викладача-координатора забезпечує планомірне засвоєння знань. Як свідчать практика й низка досліджень, тенденція навчання чітко розвивається в напрямку змішаного навчання. Під змішаним навчанням (blended learning) прийнято розуміти об'єднання формальних засобів навчання – роботи в аудиторіях, вивчення теоретичного матеріалу – з неформальними, наприклад, обговоренням за допомогою електронної пошти й інтернет-конференцій. Змішана форма навчання органічно з'єднує в собі як денні, так і дистанційні форми навчання. Змішане навчання складається з трьох етапів: дистанційне вивчення теоретичного матеріалу, освоєння практичних аспектів у формі денних занять, остання фаза – складання іспиту або виконання випускної роботи [1, 4, 6].

Щоб компенсувати недолік вербального спілкування, навчальний заклад влаштовує очну сесію, яку студенти дистанційного навчання складають, наприклад, у комп'ютерному класі. Для студентів дистанційне навчання дозволяє навчатися у будь-який час, у будь-якому місці, де є комп'ютер із доступом у Інтернет. Це особливо важливо для працюючих студентів, для тих, хто за станом здоров'я не може покинути домівку. Дистанційне навчання дозволяє реалізувати індивідуальну навчальну програму та індивідуальний навчальний план, при цьому постійно отримувати консультації у викладача під час навчання. Система оцінки знань об'єктивна та незалежна від викладача.

Впровадження дистанційного навчання торкнулося й аграрної освіти. В Луганському національному аграрному університеті широко використовуються можливості on-line спілкування викладачів та студентів. Особливо це важливо при навчанні студентів із зарубіжжя, при вивченні іноземних мов тощо. Крім навчальної функції, ефективним є контроль знань на відстані в режимі реального часу. Так, останніми роками в аграрній освіті застосовується незалежне тестування студентів, яке здійснює Міністерство аграрної політики та продовольства в режимі реального часу, що підтверджує їх професійний рівень. Результати, які показують студенти Луганського національного аграрного університету агрономічного факультету, можуть свідчити про достатній рівень освіченості та комп'ютерної грамотності – у 2011 році – II місце серед інших аграрних вишів країни, у 2012 – IV-те з середнім балом вище чотирьох.

Для вищих навчальних закладів дистанційне навчання дає перспективи до співробітництва з кращими викладачами, незалежно від місця їх мешкання. До того ж дистанційне навчання добре поєднується із традиційною системою навчання. Для викладачів така форма навчання дає можливість спрямувати робочий час на педагогічну творчість. Викладач має можливість не залишати домівку як для відвідування занять, так і для підготовки навчально-методичних матеріалів, це дає можливість викладати всім тим, хто уміє та бажає це робити – незалежно від зайнятості вдома [2, 5].

Список використаної літератури

1. Есарева З. Ф. Особенности деятельности преподавателя высшей школы / З. Ф. Есарева. – Л., 1974. – 68 с. **2. Ибрагимов И. М.** Информационные технологии и средства дистанционного обучения : учеб. пособие для студентов высш. учебн. заведений / Ильдар Маратович Ибрагимов ; под ред. А. Н. Ковшова. – М. : Изд. центр „Академия”, 2005. **3. Ломакин Н. И.** Тенденции развития дистанционного обучения в ВУЗе / Н. И. Ломакин // Материалы межрегиональной научно-практической конференции. – 2005. **4. Мазур М. П.** Особливості розробки віртуальних практичних інтерактивних засобів навчальних дисциплін для дистанційного навчання / Мазур М. П., Петровський С. С., Яновський М. Л. // Інформаційні технології в освіті : зб. наук. праць. – Випуск 7. – Херсон : Вид-во ХДУ, 2010. – С. 40 – 46. **5. Мазур М. П.** Концепція побудови і основні складові інформаційної системи дистанційного навчання ВНЗ / М. П. Мазур, М. Л. Яновський // Дистанційна освіта України : м-ли міжнар. наук.-практ. конф., 02-04 листопада 2011 р. – Х. : ХНАДУ, 2011. – С. 351 – 356. **6. Смирнов С. Д.** Педагогика и психология высшего образования, от деятельности к личности : учебн. пособие для факультетов и ин-тов повышения квалификации преподавателей вузов и аспирантов / С. Д. Смирнов. – М. : Аспект Пресс, 1995.

Несторенко С. М. Інтеграція дистанційного навчання в аграрній освіті

Одна з тенденцій розвитку сучасного суспільства – це його інформатизація. Дистанційне навчання добре впроваджується в традиційну систему навчання, стає його складовою частиною, тобто навчання може бути як повністю дистанційним, так і частково. Основу дистанційного навчання складають інформаційні та комунікаційні технології.

Ключові слова: дистанційне навчання, інтерактивність, навчальний процес, комп'ютер, індивідуальне навчання.

Несторенко С. Н. Интеграция дистанционного обучения в аграрном образовании

Одна из тенденций развития современного общества – это его информатизация. Дистанционное обучение хорошо сочетается с традиционной системой образования и может быть составной его частью, то есть обучение может быть как полностью дистанционным, так и частично. Основу дистанционного обучения составляют информационные и коммуникационные технологии.

Ключевые слова: дистанционное обучение, интерактивность, образовательный процесс, компьютер, индивидуальное обучение.

Nestorenko S. M. Integration of Distance Education in Agricultural Education

One of the tendencies of development modern society is its information. Distance education is combined well with traditional system of education and may be composite part in this way education may be buck distance completely as partly. The base of distance education composes information and communication technologies.

Key words: distance education, education process, a computer, individual education.

Стаття надійшла до редакції 30.08.2012 р.

Прийнято до друку 26.10.2012 р.